

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
Roos+Bijl Legal
T.a.v. de heer L. van Raaij
De Bouw 105
3991 ZS HOUTEN

DATUM	24 maart 2016
ONZE REFERENTIE	GSN-REM 16-0948
BEHANDELD DOOR	Marja ter Maat
TELEFOON DIRECT	026 373 11 79
E-MAIL	Marja.ter.Maat@tennet.eu
AANTAL BIJLAGEN	1

BETREFT zienswijze AVOI Noordwest Overijssel

Geachte heer Van Raaij,

Zoals afgesproken bevestigen wij hierbij onze deelname aan de door U georganiseerde gespreksronde zoals deze heeft plaatsgevonden op 7 maart te Zwolle inzake bovenstaand onderwerp.

Tijdens de bijeenkomst hebt u uiteengezet dat u voornemens bent om voor enkele gemeenten in Noordwest-Overijssel een Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (hierna AVOI) te ontwikkelen met een daarbij behorende schadevergoedingsregeling. Binnen al deze gemeenten bevinden zich diverse hoogspanningsverbindingen die in eigendom en beheer zijn van TenneT.

TenneT kan niet akkoord gaan met de schadevergoedingsregeling behorend bij deze AVOI.

Wij hebben tijdens de overlegronde in Zwolle graag nadere uitleg gegeven over de taken waarvoor TenneT verantwoordelijk is: Bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Zij is daarmee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net. Vanwege de veiligheid, de betrouwbaarheid en de grote omvang van de capaciteit, spelen in Nederland assets van TenneT een cruciale rol bij het transport van elektriciteit en zijn deze van vitaal belang voor het functioneren van de Nederlandse samenleving.

TenneT is een Transmission System Operator (TSO) en de enige beheerder van het landelijk transportnet voor elektriciteit met als wettelijke taken het beheer van het landelijk transportnet en het handhaven van de noodzakelijke energiebalans in het Nederlandse elektriciteitsnet. Belangrijk is dat TenneT een neutrale en onafhankelijke partij is om deze activiteiten uit te voeren. TenneT is een besloten vennootschap. Sinds oktober 2001 is de staat, direct of indirect, 100% aandeelhouder van TenneT en zijn haar belangen bij het Ministerie van Financiën ondergebracht.

Een zeer belangrijke kerntaak van TenneT is het optimaal beheren, onderhouden en veiligstellen van nieuw te realiseren en gerealiseerde assets ten behoeve van een ongestoorde ligging daarvan gedurende de gehele levensfase. Uitgangspunt is dat deze vitale en zware infrastructuur een gepaste bescherming kent, verankerd in een duurzaam liggingsregime.

Immers, de hoogspanningsnetten die TenneT beheert zijn uitsluitend bedoeld voor het transport van elektriciteit, en worden daarom wel de slagaders van het elektriciteitsnet genoemd.

Dit transportnet vormt de ruggengraat van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening, onder meer omdat alle grote centrales er op zijn aangesloten en voorts omdat dit net verbonden is met het Europese net. Het transportnet voldoet qua opbouw en samenhang aan hoge eisen om ervoor te zorgen dat de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening optimaal is en blijft.

Het transportnet van TenneT in Nederland bestaat momenteel uit ruim 10.000 kilometer aan verbindingen en 330 hoogspanningsstations op een gebied van 17 miljoen inwoners. Het 380/220 kV net is vrijwel geheel bovengronds en kent vanouds als liggingsregime een privaatrechtelijke overeenkomst waarmee een zakelijk recht van opstal met de perceeleigenaren wordt overeengekomen.

De overige transportnetten (110/150 kV) bestaan uit zowel bovengrondse lijnen als ondergrondse kabels. De overdracht van deze laatstgenoemde netten heeft plaatsgevonden in het kader van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (ook wel 'splittingswet'). Als gevolg van deze wet is TenneT sinds 1 januari 2008 verantwoordelijk voor het beheer van alle transportnetten vanaf 110 kV. De belangrijkste reden waarom de landelijke politiek besloot om ook het beheer over het "lagere" hoogspanningsnet (vanaf 110kV) bij TenneT onder te brengen is dat men de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening voor de toekomst wenste veilig te stellen. Storingen of onregelmatigheden in het transportnet kunnen immers zeer ingrijpende gevolgen hebben voor organisaties en particulieren.

Door de toenmalige beheerder is in het verleden bij de aanleg van deze netten niet overal een zakelijk recht gevestigd. Oorzaak hiervan ligt in het feit dat de beheerder van een energiebedrijf vaak de gemeente zelf was. Daardoor was het vestigen van een zakelijk recht op gemeentegrond, als basis voor het liggingsregime van de aan te leggen netten, overbodig.

De belangrijkste reden waarom de landelijke politiek besloot om ook het beheer over het "lagere" hoogspanningsnet (vanaf 110 kV) bij TenneT onder te brengen is dat men de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening voor de toekomst wenste veilig te stellen. Storingen of onregelmatigheden in het transportnet kunnen immers zeer ingrijpende gevolgen hebben voor organisaties en particulieren.

De motivatie voor de afwijzing door TenneT van de door u tijdens de gespreksronde voorgestelde nadeelcompensatieregeling voor Zwolle en omliggende gemeenten luidt als volgt:

In het kader van de doelmatige, veilig en betrouwbare uitvoering van haar wettelijke taken verlangt TenneT waarborgen voor een duurzame ligging. Om de elektriciteitsvoorziening zo goed mogelijk veilig te stellen, past het om het transportnet zo min mogelijk bloot te stellen aan verleggingen. Immers de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening is er mee gebaat als het hoogspanningsnet waar mogelijk ongemoeid gelaten wordt. In die gedachtegang past het niet dat een verleggingsregeling, met een zoals de door u voorgestelde nadeelcompensatieregeling, verleggingen als het ware faciliteert door daarvoor aan de netbeheerder slechts gematigde kostenvergoedingen in het vooruitzicht te stellen. Immers, hoe lager de vergoeding, hoe makkelijker door de verzoeker in de belangenafweging (tracébeleid versus andere plannen van ruimtelijke ordening) tot verlegging van een tracé kan worden besloten.

Uw nadeelcompensatieregeling doet mogelijk recht aan de belangen van de zogenaamde regionale netbeheerders die het beheer voeren over de laag- en middenspanningsnetten, maar houdt onvoldoende rekening met onze belangen als beheerder van het transportnet. Daarbij spelen met name de veel hogere investeringskosten die met hoogspanningsverbindingen gemoeid zijn een belangrijke rol. Uw voorstel gaat aan deze hogere investeringskosten voorbij en doet daarmee geen recht aan de vitale belangen van het Nederlandse transportnet.

Zoals in Zwolle uiteengezet kan TenneT bij nieuwe aanleg, aanvullend op een vergunning, aan de vergunning verlenende gemeente ook om de vestiging van een zakelijk recht vragen. Ingeval van een toekomstige gedwongen verlegging is daarmee voor TenneT de vergoeding daarvan veilig gesteld (Zakelijk Recht Overeenkomst (ZRO) geeft immers altijd recht op 100% vergoeding). Indien een gemeente niet aan de vestiging van zo'n zakelijk recht wenst mee te werken kan TenneT met een beroep op de Belemmeringenwet Privaatrecht aan de Minister van Infrastructuur en Milieu verzoeken om een gedoogplicht op te leggen, die haar nagenoeg dezelfde bescherming als een zakelijk recht van opstal biedt: eveneens 100% vergoeding van de verleggingskosten. Om zulke gedoogprocedures, die door de Wetgever als "ultimum remedium" bedoeld zijn, zoveel mogelijk te vermijden, onderzoekt TenneT thans, in samenwerking met de Gemeente Amsterdam, of een compromisvoorstel ontwikkeld kan worden, waarmee het afdwingen van gedoogplichten voor ondergrondse kabels vermeden kan worden.

De oplossing ligt daarin dat TenneT voor haar ondergrondse verbindingen genoeg kan nemen met een liggingsregime dat uitsluitend gebaseerd is op een verkregen vergunning, (dus zonder de extra bescherming van een zakelijk recht) mits daarbij aan vier voorwaarden voldaan wordt:

Voorwaarde 1

De verbinding is gelegen in openbare grond en de duurzame ligging is reeds middels een verkregen dubbelbestemming verzekerd;

Voorwaarde 2)

Er zal geen precario worden geheven op dit netwerk teneinde de kosten voor het beheer van deze netwerken zo laag mogelijk te houden voor de maatschappij;

Voorwaarde 3)

In de nadeelcompensatieregeling, die automatisch van toepassing wordt als geen zakelijk recht is gevestigd, dient de vergoedingstermijn voor de gedwongen verlegging van transportverbindingen verhoogd te worden van 15 jaar naar 30 jaar. Daarmee wordt ook in de nadeelcompensatie tot uitdrukking gebracht dat een tracé voor transportverbindingen zo duurzaam mogelijk gerealiseerd moet worden waarbij meer dan bij distributienetten van de gemeenten verlangd mag worden dat zij vooruit kijken in de tijd teneinde het risico op ontwikkelingen die deze duurzame ligging bedreigen zoveel als mogelijk te voorkomen.

Voorwaarde 4)

De belemmeringen die de aanwezigheid van hoogspanningskabels in gemeentegrond nu eenmaal met zich meebrengen worden geduid en eisen ter waarborging van de continuïteit en veiligheid van het deze HS kabels (en die normaal gesproken in het zakelijk recht zouden zijn vastgelegd), op een andere wijze (langs privaatrechtelijk of publiekrechtelijke weg) afdoende worden geborgd.

Voor de ontwikkeling van dit nieuwe alternatief is gekozen voor samenwerking met de Gemeente Amsterdam, omdat deze in haar nadeelcompensatieregeling (zoals opgenomen in de Wior, de verordening Werken In de Openbare Ruimte) voor gedwongen verleggingen van transportverbindingen een vergoedingstermijn van 30 jaar hanteert. Dat is weliswaar korter dan de onbepaalde termijn van vergoeding die door TenneT met een ZRO of een gedoogplicht gerealiseerd kan worden, en ook korter dan de regulatorische afschrijvingstermijn van 50 jaar waarvoor TenneT haar netten minimaal aanlegt, maar is als compromis, om tot een voor alle partijen passende oplossing te komen, voor haar nog wel aanvaardbaar.

Zoals toegelicht tijdens de informatiebijeenkomst te Zwolle op 7 maart j.l. heeft Amsterdam het uitwerken van dit compromis inmiddels breder getrokken, daar zij met andere grote Gemeenten (de G4) ook op dit vlak eenheid van beleid nastreeft. Op haar beurt heeft TenneT tijdens een bijeenkomst van het GPKL op 18 februari j.l. het idee voor dit compromis voor alle gemeenten toegelicht, opdat, zodra eenmaal een werkbaar concept met Amsterdam is uitgewerkt, dit ook aan andere gemeenten als alternatief voor een ZRO/gedoogplicht voor ondergrondse kabels, kan worden aangeboden.

Na de bijeenkomst heeft u informatie gevraagd die voor u dienstig kan zijn bij de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming van de Gemeenten Noordwest Overijssel.

Het gaat daarbij om cijfermateriaal waaruit blijkt wat het verschil tussen een vergoedingstermijn van 15 en 30 jaar grosso modo voor gemeenten inhoudt. Omdat beantwoording van deze vraag verband houdt met toekomstplannen van TenneT alswel van uw Gemeenten kunnen wij thans niet inschatten of er noodzaak zal zijn tot verlegging(-en) en welke termijnen dan gelden.

Daarnaast wilde u graag afschriften ontvangen van de overwegingen die ten grondslag liggen aan de in 2012 aan de Provincie Flevoland en de Gemeente Noord Oost polder opgelegde gedoogplichten. Deze treft u in bijlage aan.

Tot slot stelde u de vraag hoe TenneT sinds 2008 omgaat met gedwongen verleggingen: aanvaardt zij, indien geen opstalrecht aanwezig is, de verleggingsvergoeding waarin de in dat geval van toepassing zijnde nadeelcompensatieregeling voorziet? Het antwoord daarop is dat tot op heden – met uitzondering van de NKL '99 – nog geen enkel beroep op een algemene nadeelcompensatieregeling heeft geaccepteerd, maar dat zij per geval onderzoekt of de verlegkosten voor TenneT niet onevenredig bezwarend zijn. In dergelijke gevallen wordt een beroep gedaan op de hardheidsclausule die iedere nadeelcompensatieregeling kent.

Overige informatie

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief of nadere uitleg willen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw M. Calligaro van onze vennootschap via telefoonnummer 026-373 1589 of met de behandelaar van deze brief, mevrouw M. ter Maat.

Eventuele correspondentie (met vermelding van ons kenmerk) kunt u richten aan mevrouw M. ter Maat.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

Cees de Jong
Manager Real Estate Management

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

VERZONDEN 13 APR. 2012

> Retouradres Postbus 2232 3500 GE Utrecht

TenneT TSO B.V.
T.a.v. mevrouw F. van Gils
Postbus 718
6800 AS Arnhem

16 APR. 2012

aan: *F van Gils*

CC:

zaak: *3067*
registratienummer:

Corporate Dienst

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 11 11
F 088 797 18 99
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
mw. S.Y. Lee LLB

T 088 - 797 13 10
jessy.lee@rws.nl

Ons kenmerk
RWSCD BJV 2012/671

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
1

Datum 13 april 2012
Onderwerp Belemmeringenwet Privaatrecht. Oplegging gedoogplicht ten behoeve van de aanleg en instandhouding van de ondergrondse hoogspanningsverbinding 110 kV Emmeloord- Luttelgeest met bijkomende werken in de gemeente Noordoostpolder.

Geachte mevrouw Van Gils,

Naar aanleiding van uw verzoek, bij brief van 24 augustus 2011, kenmerk TI-AON-GRZ 11-2456, doe ik u hierbij toekomen de beschikking van 12 april 2012, kenmerk RWSCD BJV 2012/216, waarin de gedoogplicht is opgelegd aan de in deze beschikking genoemde rechthebbenden ten behoeve van de eveneens in de beschikking omschreven werken. Een afschrift van de beschikking is verzonden aan de rechthebbenden.

Het besluit zal ter inzage worden gelegd ter secretarie van de gemeente Noordoostpolder. De kosten die voortvloeien uit het ter inzage leggen en bekendmaken van de onderhavige beschikking, zullen op grond van artikel 7 van de Belemmeringenwet Privaatrecht bij u in rekening worden gebracht.

De beschikking dient op grond van de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen Onroerende Zaken te worden ingeschreven in het Kadaster. Gezien het vorenstaande zal ik een afschrift van de beschikking toezenden aan het Kadaster te Arnhem met het verzoek er voor zorg te dragen dat de beschikking wordt ingeschreven.

Indien na de totstandkoming van de gedoogbeschikking alsnog minnelijk overeenstemming wordt bereikt, verzoek ik u mij daarvan in kennis te stellen. De inschrijving in het Kadaster komt dan voor de betrokken rechthebbende te vervallen.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
Namens deze,
De Directeur Communicatie, Personeel en Recht
bij de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat,

[Handwritten signature]
drs. N.J.A. Scheijven

beschikking

Datum	12 april 2012
Nummer	RWSCD BJV 2012/216
Onderwerp	Beschikking ingevolge de Belemmeringenwet Privaatrecht houdende oplegging van de plicht tot het gedogen van de aanleg en instandhouding van de ondergrondse hoogspanningsverbinding 110 kV Emmeloord – Luttelgeest met bijkomende werken in de gemeente Noordoostpolder

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Gezien het verzoek van TenneT TSO B.V. (hierna: Tennet), statutair gevestigd te Arnhem, bij brief van 24 augustus 2011, kenmerk TI-AON-GRZ 11-2456, om:

A. ingevolge artikel 2, vijfde lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht (hierna: BP) te beslissen dat:

1. ASR Nederlandse Vastgoed maatschappij N.V., statutair gevestigd te Utrecht, rechthebbende op de onroerende zaak kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie B, nummer 2788;
2. Provincie Flevoland, gevestigd te Lelystad, rechthebbende op de onroerende zaken kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie A, nummer 1773, sectie B, nummers 2539, 2748, 2817 en 3181 (ged.), sectie BZ, nummers 106, 390 (ged.) en 464;
3. de gemeente Noordoostpolder, gevestigd te Emmeloord, rechthebbende op de onroerende zaken kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie A, nummers 1795 en 1800, sectie B, nummer 2649 en sectie BZ, nummer 390 (ged.),

met wie over het gebruik van de genoemde onroerende zaken geen overeenstemming is bereikt, behoudens recht op schadevergoeding, verplicht zijn de aanleg en instandhouding van de ondergrondse hoogspanningsverbinding 110 kV van Emmeloord naar Luttelgeest, met bijkomende werken, in die onroerende zaken te gedogen overeenkomstig de stukken, welke ter inzage hebben gelegen ter secretarie van de gemeente Noordoostpolder;

B. ingevolge artikel 4, zesde lid van de BP te beslissen dat met de uitvoering van dit werk niet kan worden gewacht totdat de in het eerste lid van dat artikel genoemde termijn is verstreken of op het in dat lid bedoelde verzoekschrift is beslist;

Gezien de overgelegde stukken;

Datum
12 april 2012

Gezien het advies van gedeputeerde staten van de provincie Flevoland van 1 februari 2012, kenmerk 1269955;

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Overwegende dat in artikel 20 van de Elektriciteitswet 1998 is opgenomen dat een net dat door een netbeheerder is of wordt aangelegd, hersteld, vernieuwd of uitgebreid in het voor hem vastgestelde gebied, voor de toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht en de Belemmeringenwet Verordeningen wordt aangemerkt als openbaar werk van algemeen nut;

Overwegende dat TenneT er niet in is geslaagd met de hierboven genoemde rechthebbenden betreffende het gebruik van de onroerende zaken tot overeenstemming te komen.

Algemeen

In Luttelgeest wordt in samenwerking met Enexis aan de Kalenbergerweg een nieuw schakelstation gebouwd. Voor de bouw van station Luttelgeest zijn de benodigde planologische en andere toestemmingen en vergunningen inmiddels onherroepelijk. Het station wordt eind 2011 opgeleverd maar moet nog op het bestaande elektriciteitsnet worden "ingelust". Daartoe wil TenneT een ondergrondse hoogspanningsverbinding aanleggen van station Luttelgeest naar station Emmeloord, om samen met de bestaande bovengrondse 110 kV hoogspanningsverbinding Vollenhove-Lemmer voldoende transport capaciteit te realiseren. Deze nieuwe kabelverbinding zorgt er tevens voor dat station Emmeloord opgenomen wordt in een zogenaamde 110 kV ringverbinding en daardoor geen 'uitloper' meer zal zijn, hetgeen de leveringszekerheid in dit gebied ten goede komt.

Station Luttelgeest is gerealiseerd om voldoende netcapaciteit te garanderen voor de aansluiting van tuinders van een nieuw aan te leggen kassengebied ten zuiden van de Kalenbergerweg te Luttelgeest. Deze tuinders zullen gaan beschikken over warmtekrachtcentrales. De hiermee opgewekte elektriciteit die de tuinders niet zelf gebruiken, wordt teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. De geraamde maximale vraag voor invoedende aansluitcapaciteit vanuit het kassengebied bedraagt 204 MW. Om tegemoet te komen aan deze vraag is de bestaande netcapaciteit voor decentrale invoeding onvoldoende.

Verzoek toepassing artikel 4, zesde lid Belemmeringenwet Privaatrecht (uitvoerbaarheid bij voorraad)

De bouw van de "Kassencomplexen" aan de Kalenbergerweg en omgeving zijn in volle omvang bezig en nagenoeg voltooid. Station Luttelgeest is klaar om in gebruik te worden genomen. Het station dient zo spoedig mogelijk ontsloten te worden middels de kabelverbinding met station Emmeloord om congestieproblemen (ontstaan van verschillen tussen vraag en aanbod naar elektriciteit) in het netwerk te voorkomen. Op station Luttelgeest worden Enexis en Elektriciteit Combinatie Luttelgeest (ECL) aangesloten voor levering en afname van energie. Met deze partijen zijn afspraken gemaakt over het beschikbaar komen van de benodigde capaciteit. Om die afspraken te halen, moet het

schakelstation aan de Kalenbergerweg zo spoedig mogelijk worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

Datum
12 april 2012

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Bezwaren (in de zin van artikel 2, vierde lid, Belemmeringenwet Privaatrecht)

Uit het proces-verbaal van de ingevolge artikel 2, vierde lid van de BP op het gemeentehuis te Noordoostpolder gehouden hoorzitting blijkt dat door of namens de bovengenoemde rechthebbenden bezwaren zijn ingediend. De bezwaren luiden, kort samengevat, als volgt.

1. ASR Nederlandse Vastgoed maatschappij N.V.

Rechthebbende heeft het volgende naar voren gebracht.

a. De noodzaak tot aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is kennelijk gelegen om stroom af te nemen van een commerciële bedrijvigheid te weten bij glastuinbouwers met een WKK-centrale. In de beleving van rechthebbende wordt aldus met de aanleg van de kabel een commercieel belang gediend en niet het algemeen belang.

b. Rechthebbende geeft aan dat zij bereid is een zakelijk recht overeenkomst af te sluiten. Zij kan zich instemmen met de voorwaarden in de overeenkomst, maar niet met de vergoeding en schadeloosstelling. TenneT hanteert ten opzichte van andere leidingbeheerders aanzienlijk onvoordelige en afwijkende tarieven en stelt dat er geen onderhandelingsruimte is.

c. Rechthebbende heeft geregeld te maken met partijen die iets in of op haar grond willen door het vestigen van een zakelijk recht. Zij heeft besloten te streven naar uniforme en heldere afspraken die voor alle leidingbeheerders gelijk zijn.

Overwegingen naar aanleiding van het bezwaar

Ad 1a.

Gewezen kan worden op artikel 20, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998. Dit artikel bepaalt dat een net dat door een netbeheerder is of wordt aangelegd, hersteld, vernieuwd of uitgebreid in het voor hem vastgestelde gebied, voor de toepassing van de BP en de Belemmeringenwet Verordeningen wordt aangemerkt als openbaar werk van algemeen nut. De vraag of het algemeen belang wel met de aanleg van de onderhavige hoogspanningsverbinding gediend is staat dus in deze procedure niet meer ter beoordeling.

Ad 1b.

Met betrekking tot het bezwaar inzake de hoogte van de door de verzoeker geboden vergoeding en schadeloosstelling wordt het volgende opgemerkt. Dit bezwaar is van financiële aard. Verschil van mening over de hoogte van de door verzoeker aangeboden vergoeding is onderwerp van het tussen partijen te voeren overleg inzake het gebruik van de onroerende zaak. Dit overleg heeft niet tot een minnelijke regeling geleid. In het kader van de besluitvorming ingevolge de Belemmeringenwet Privaatrecht mist het bezwaar evenwel relevantie.

Uit artikel 1 van de BP blijkt overigens dat een gedoogplicht slechts kan worden opgelegd "behoudens recht op schadevergoeding". Artikel 14, eerste lid, van de BP bepaalt vervolgens, kort gezegd, dat rechtsovereenkomsten tot vergoeding van schade

ter kennisneming staan van de sector kanton van de bevoegde rechtbank. Hieruit volgt dat, wanneer partijen over het bestaan of de omvang van eventuele (ook toekomstige) schade, ontstaan als gevolg van de aanleg en de instandhouding van het werk, geen overeenstemming kunnen bereiken, de kantonrechter daarover oordeelt. De hoogte van de schadeloosstelling komt in de onderhavige gedoogplichtprocedure dus niet zelfstandig aan de orde.

Datum

12 april 2012

Nummer

RWSCD BJV 2012/216

Ad 1c.

Ten aanzien van het bezwaar omtrent het gevoerde overleg merk ik op, dat het voorgaande onverlet laat dat het opleggen van een gedoogplicht als laatste redmiddel (ultimum remedium) moet worden gezien. Daartoe is, blijkens artikel 2, vijfde lid, van de BP vereist dat de van de zijde van de ondernemer van het werk ondernomen pogingen om met rechthebbenden tot minnelijke overeenstemming te geraken vruchteloos zijn gebleken. Eerst dan staat immers de noodzaak tot oplegging van de gedoogplicht voor de aanleg/instandhouding van het te ondernemen openbaar werk vast. Van belang hierbij is dat de ondernemer van het werk die door toepassing van de BP voornemens is het eigendomsrecht van rechthebbenden te beperken binnen redelijke grenzen alles in het werk dient te stellen om overeenstemming te bereiken. Hierbij dient sprake te zijn van serieuze onderhandelingen en een redelijke overlegsituatie tussen partijen. Dit impliceert dat het bevoegd gezag zich er in het kader van de besluitvorming, welke leidt tot oplegging van de gedoogplicht, van dient te vergewissen of tussen partijen die niet tot overeenstemming hebben kunnen komen een serieuze en redelijke onderhandelingsituatie heeft bestaan.

Het voorgaande in aanmerking nemend kan naar mijn oordeel uit de overgelegde stukken niet worden geconcludeerd dat TenneT onvoldoende redelijke pogingen heeft ondernomen om met rechthebbende tot overeenstemming te komen. Naar mijn oordeel moet worden geconstateerd dat het gevoerde overleg niet binnen redelijke termijn en in ieder geval niet voorafgaand aan de indiening van het verzoek tot oplegging van de gedoogplicht op 24 augustus 2011 tot overeenstemming heeft geleid. Dat TenneT naar het oordeel van rechthebbende geen redelijk bod heeft gedaan kan daarbij niet leiden tot de conclusie dat van onvoldoende en niet-serieuze onderhandelingen sprake zou zijn geweest. Naar mijn oordeel heeft TenneT dan ook, in aanmerking nemend haar belang bij een spoedige/tijdige realisering van de hoogspanningsverbinding, in redelijkheid kunnen overgaan tot de indiening van haar verzoek, zodat er geen aanleiding bestaat om het verzoek met betrekking tot de onroerende zaken van rechthebbende af te wijzen.

2. Provincie Flevoland

Rechthebbende heeft samengevat het volgende naar voren gebracht.

a. Er is geen noodzaak tot het vestigen van een recht van opstal aangezien de aanleg van de hoogspanningsverbinding reeds mogelijk is op grond van een door rechthebbende onder voorschriften aan TenneT te verlenen ontheffing ingevolge de provinciale Verordening voor de fysieke leefomgeving (VFL). TenneT heeft ook een aanvraag om ontheffing ingediend en gedeputeerde staten heeft middels haar besluit van 19 september 2011 met kenmerk 1214751 toestemming verleend. TenneT heeft derhalve in het geheel geen belang bij het opleggen van de gedoogplicht. Zij neemt echter geen genoegen met een ontheffing maar eist dat rechthebbende ten gunste van haar het provinciaal eigendomsrecht inperkt in de vorm van de vestiging van een recht van opstal. Rechthebbende is daarentegen

van mening dat de ontheffing voldoet en dat hooguit de plicht kan worden opgelegd om deze te verlenen.

Datum
12 april 2012

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

b. De gedoogplichtprocedure voorziet niet in de mogelijkheid om aan een rechthebbende op een onroerende zaak verplichtingen op te leggen anders dan het gedogen van het aanleggen en in stand houden van het betrokken werk. De procedure voorziet bovendien enkel in de mogelijkheid voorwaarden te stellen aan de verzoeker en strekt er dus niet toe om ondernemers zoals TenneT in de gelegenheid te stellen om naast of in plaats van deze toestemming een opstalrecht af te dwingen.

c. Het zou strijdig zijn met de bedoeling van provinciale staten om de door TenneT verzochte toestemming voor het leggen van een ondergrondse kabel via privaatrechtelijke weg te regelen in afwijking van eerdergenoemde VFL. Bovendien dient de overheid primair gebruik te maken van de publiekrechtelijke regeling als daarmee een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt als met gebruikmaking van de privaatrechtelijke bevoegdheid. Zelfs als het de provincie vrij zou staan om aan TenneT een opstalrecht te verlenen, dan nog kan zij daar niet toe worden verplicht. De provincie heeft gekozen voor het verlenen van een ontheffing op grond van de VFL. Een zodanige ontheffing strekt minder ver dan het vestigen van een opstalrecht onder de voorwaarden zoals TenneT die meent te kunnen dicteren.

d. TenneT wil slechts een afsluitvergoeding betalen en een eenmalig bedrag voor voorzienbare hinder en schade. Bovendien bepaalt de standaardovereenkomst dat de provincie gedurende de eerste 50 jaar na datum van vestiging van het opstalrecht een percentage van de verleggingskosten dient te vergoeden. Dit percentage ligt de eerste 10 jaar op 100% en daalt daarna. Dit is naar de mening van de provincie onredelijk en beperkt het eigendomsrecht verder dan gewenst. De enige beperkingen die een eigenaar bij het gebruik van zijn eigendom in acht moet nemen zijn dat hij de rechten van anderen dient te respecteren en overheidsregels die de vrijheid van de eigenaar beperken in acht dient te nemen. Dit staat in artikel 5:1 van het Burgerlijk Wetboek.

e. Krachtens het Burgerlijk Wetboek verkrijgt TenneT in beginsel de eigendom van de aan te leggen kabel. De eigendom komt toe aan de bevoegde aanlegger en de aanlegger zal zijn bevoegdheid tot aanleg van het net in de grond van een ander moeten aantonen, maar uit de parlementaire geschiedenis van de regeling blijkt kort gezegd dat de bevoegdheid tot aanleg van een netwerk al heel snel wordt aangenomen en dat die bevoegdheid gebaseerd kan zijn op velerlei rechtsgronden, waaronder een gedoogplicht, vergunning of overeenkomst. Nu de provincie bereid is TenneT ontheffing te verlenen ten behoeve van de aanleg van de kabel kan TenneT worden aangemerkt als bevoegd aanlegger. De bevoegde aanlegger van een netwerk kan dit laten inschrijven in de openbare registers. Door inschrijving van het netwerk in de openbare registers wordt voldaan aan het specialiteitsvereiste dat van belang is voor registergoederen. Daarna zal het netwerk overdraagbaar zijn aan een ander op dezelfde wijze als overdracht van andere onroerende zaken, dat wil zeggen door middel van een notariële akte van levering en de inschrijving daarvan in de openbare registers. Het aanvaarden van de verplichting tot het verlenen van een opstalrecht onder eenzijdig bepaalde voorwaarden van TenneT zou een nog verdere, onaanvaardbare inbreuk maken op het eigendomsrecht van de provincie.

f. Voorts stelt TenneT dat de nadeelcompensatieregeling van de provincie niet op haar van toepassing is omdat de gehanteerde afschrijvingstermijn van 10 jaar voor haar hoogspanningsnetten te kort is. Dit kan echter geen grond vormen voor onverbindendheid van de regeling, de regeling is bindend. De nadeelcompensatieregeling bevat verder bepalingen op grond waarvan afwijking mogelijk is en tegen een besluit tot het al dan niet toekennen van nadeelcompensatie staat publiekrechtelijke rechtsmiddelen open.

Datum
12 april 2012

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Overwegingen naar aanleiding van het bezwaar

Ad 2a.

Het standpunt van rechthebbende dat er geen noodzaak bestaat tot het vestigen van een recht van opstal omdat aanleg van de hoogspanningsverbinding mogelijk is krachtens de door haar te verlenen ontheffing ingevolge de VFL deel ik niet. De bedoelde ontheffing werkt immers wel tussen rechthebbende en TenneT doch heeft nog geen zakelijke werking jegens een ieder. Het gevolg hiervan is dat de ongestoorde ligging van de hoogspanningsverbinding op basis van alleen een ontheffing ingevolge de VFL nog niet is gewaarborgd. Rechthebbende gaat hier met haar bezwaar aan voorbij en miskent dat een recht van opstal naast de ontheffing wel degelijk noodzakelijk is om de ongestoorde ligging van de verbinding afdoende te waarborgen. Een recht van opstal werkt als zakelijk recht immers wel tevens ten opzichte van derden, als gevolg waarvan de rechten en verplichtingen die daarbij overeen zijn gekomen bij eventuele verkoop van een onroerende zaak van rechtswege overgaan op de nieuwe eigenaar. Op grond van artikel 6 van de BP geldt dit evenzeer voor een op grond van de wet opgelegde gedoogplicht. TenneT heeft gelet op het voorgaande derhalve wel degelijk belang bij de vestiging van een opstalrecht voor de hoogspanningsverbinding. Nu overleg daarover, gelet op het gestelde hierna onder ad b, niet tot een oplossing heeft geleid acht ik de noodzaak tot oplegging van een gedoogplicht aanwezig.

Ad 2b.

Terecht wordt opgemerkt dat de BP niet in de mogelijkheid voorziet om aan de oplegging van een gedoogplicht aan een rechthebbende op een onroerende zaak ook verplichtingen op te leggen anders dan de verplichting tot het gedogen van het aanleggen en in stand houden van het betrokken werk. Rechthebbende gaat hiermee echter voorbij aan de omstandigheid dat TenneT niet om meer heeft gevraagd en dat meer hier ook niet aan de orde is. Bij dit alles zij opgemerkt dat de BP via artikel 6 voorziet in de zakelijke werking van de gedoogplicht.

Ad 2c.

Ik merk op, dat de doorkruisingsleer ziet op de vraag of de overheid de privaatrechtelijke weg mag benutten in plaats van de publiekrechtelijke weg, wanneer zij in het kader van haar publieke taakuitoefening een bepaald resultaat in beginsel zowel langs privaatrechtelijke als publiekrechtelijke weg kan bereiken. Deze vraag is hier echter naar mijn oordeel niet aan de orde omdat in deze procedure de positie van rechthebbende als privaatrechtelijk grondeigenaar in het geding is en niet de publiekrechtelijke bevoegdheidsuitoefening van haar organen. Ik wijs in dit verband ook op het reeds gestelde onder ad a.

Ad 2d.

Dit onderdeel van het bezwaar is gedeeltelijk financieel van aard. Ik wijs in dit verband op het reeds gestelde onder 1, ad b. Voor het overige merk ik op, dat in

het kader van de beoordeling van een verzoek om oplegging van de gedoogplicht op grond van de BP geen zelfstandige uitspraken kunnen worden gedaan over bepalingen in de door TenneT gehanteerde standaardovereenkomst.

Datum
12 april 2012

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Ad 2e.

Rechthebbende is kennelijk van mening dat TenneT geen belang heeft bij de vestiging van een recht van opstal dan wel de oplegging van een gedoogplicht omdat zij op grond van artikel 5:20, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek het eigendomsrecht met betrekking tot de hoogspanningsverbinding kan claimen. Naar mijn oordeel berust zulks echter op een misverstand. De eigendom van de verbinding brengt niet mee dat TenneT jegens derden ook het recht heeft die eigendom op percelen van derden in stand te houden. Ik meen hiervoor steun te vinden in de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 20 december 2011 (LJN: BV1153) waaruit blijkt dat het eigendomsrecht op grond van artikel 5:20, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek nog niet het recht op "liggen" meebrengt. Uit deze uitspraak blijkt dat TenneT, in geval van vervreemding van de eigendom door rechthebbende, met alleen de eigendom van haar verbinding geen enkel recht jegens de verkrijger van de eigendom heeft om in de grond te blijven liggen.

Ad 2f.

Dit onderdeel van het bezwaar is in feite financieel van aard. Ik wijs in dit verband op het reeds gestelde onder 1, ad b. Voor zover TenneT overigens al van mening is dat de nadeelcompensatieregeling van rechthebbende niet op haar van toepassing is, valt dit buiten het kader van de onderhavige procedure.

3. de gemeente Noordoostpolder

Rechthebbende heeft zich geconformeerd aan de bezwaren zoals die door de provincie Flevoland zijn ingebracht en hiervoor onder 2 zijn weergegeven. Voor een reactie op deze bezwaren volsta ik hier derhalve met een verwijzing naar hetgeen ik hiervoor onder 2, ad a tot en met f, heb overwogen. Overigens merk ik daarbij ten aanzien van het met rechthebbende gevoerde overleg nog wel op, dat uit de overgelegde stukken blijkt dat TenneT rechthebbende bij brief van 16 september 2009 in het algemeen op de hoogte heeft gesteld van haar voornemen tot aanleg van de hoogspanningsverbinding. Op 3 november 2009 heeft een overleg tussen TenneT en rechthebbende plaatsgevonden. In dit overleg heeft de gemeente te kennen gegeven dat zij mee willen werken, maar niet op basis van een zakelijk recht. Het overleg is nadien op een aantal momenten voortgezet doch heeft niet geleid tot overeenstemming tussen partijen. Naar mijn oordeel moet dan ook worden geconstateerd dat het gevoerde overleg niet binnen redelijke termijn en in ieder geval niet voorafgaand aan de indiening van het verzoek tot oplegging van de gedoogplicht op 24 augustus 2011 tot overeenstemming heeft geleid. Naar mijn oordeel heeft TenneT dan ook, in aanmerking nemend haar belang bij een spoedige/tijdige realisering van de hoogspanningsverbinding, in redelijkheid kunnen overgaan tot de indiening van haar verzoek, zodat er geen aanleiding bestaat om het verzoek met betrekking tot de onroerende zaken van rechthebbende af te wijzen.

Overwegende dat de bezwaren van rechthebbenden geen aanleiding geven het verzoek van TenneT af te wijzen;

Overwegende dat het om technische redenen aangewezen is het werk met duurzame en tijdelijke gebruikmaking van de hiervoor vermelde onroerende zaken

uit te voeren als is aangegeven op de stukken welke ter inzage hebben gelegen;

Datum
12 april 2012

Overwegende dat de belangen van rechthebbenden redelijkerwijs onteigening niet vorderen en in het gebruik van de onroerende zaken niet meer belemmering wordt gebracht, dan redelijkerwijs voor de aanleg en instandhouding van het werk noodzakelijk is;

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Overwegende dat de rechtsvorderingen tot vergoeding van schade ter kennisneming staan van de rechter van de sector kanton waarin de onroerende zaken zijn gelegen;

Overwegende dat de wettelijke formaliteiten in acht zijn genomen;

Gelet op artikel 2, vijfde lid, van de Belemmeringenwet Privaatrecht;

BESLUIT:

I. dat aan:

1. ASR Nederlandse Vastgoed maatschappij N.V., statutair gevestigd te Utrecht, rechthebbende op de onroerende zaak kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie B, nummer 2788;
2. de provincie Flevoland, gevestigd te Lelystad, rechthebbende op de onroerende zaken kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie A, nummer 1773, sectie B, nummers 2539, 2748, 2817 en 3181 (ged.), sectie BZ, nummers 106, 390 (ged.) en 464;
3. de gemeente Noordoostpolder, gevestigd te Emmeloord, rechthebbende op de onroerende zaken kadastraal bekend gemeente Noordoostpolder, sectie A, nummers 1795 en 1800, sectie B, nummer 2649 en sectie BZ, nummer 390 (ged.),

behoudens hun recht op schadevergoeding, de plicht wordt opgelegd tot het gedogen van de aanleg en instandhouding van het in de aanhef van deze beschikking bedoelde hoogspanningsverbinding met bijkomende werken en

II. dat met de uitvoering van het werk niet kan worden gewacht, totdat de in artikel 4, eerste lid van de aangehaalde wet genoemde termijn is verstreken of op het in dat lid bedoelde verzoekschrift is beslist.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
de Directeur Communicatie, Personeel en Recht
bij de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat,

drs. N.J.A. Scheijven

Mededeling

Datum
12 april 2012

Nummer
RWSCD BJV 2012/216

Ingevolge artikel 4, van de Belemmeringenwet Privaatrecht (Stb. 1927, 159) kan een ieder, die enig recht heeft ten aanzien van de onroerende zaak/zaken waarop de gegeven gedoogplicht betrekking heeft, binnen een maand nadat een afschrift van deze beschikking ter gemeentesecretarie van de gemeente Noordoostpolder ter inzage is gelegd, aan het Gerechtshof binnen het gebied waar de onroerende zaken gelegen is (Gerechtshof Leeuwarden) vernietiging van die beslissing verzoeken terzake van de in artikel 1 (slot) van de Belemmeringenwet Privaatrecht verwoorde toetsingscriteria. Het met redenen omklede verzoekschrift moet worden ingediend door een procureur.

Ingevolge het bepaalde in de hoofdstukken 6 en 7, van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1994, nr. 1) kan een belanghebbende binnen een termijn van zes weken, aanvangende met de dag na die waarop het besluit op de voorgeschreven wijze aan hem is bekend gemaakt, op grond van andere dan de in artikel 1 (slot) van de Belemmeringenwet Privaatrecht verwoorde toetsingscriteria een bezwaarschrift tegen deze beschikking indienen.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en ingediend bij de Eenheid Bestuurlijk-Juridische Zaken en Vastgoed van de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat, t.a.v. mevrouw S.Y. Lee LL.B., kamernummer E4.07, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht en dient de gronden van het bezwaar te bevatten.

Bij het bezwaarschrift dienen zo mogelijk een afschrift van deze beschikking, alsmede overige op de zaak betrekking hebbende stukken te worden gevoegd.

Naast het indienen van een bezwaarschrift kan ingevolge hoofdstuk 8, titel 8.3 van de Algemene wet bestuursrecht aan de voorzieningenrechter van de rechtbank in het arrondissement waar de onroerende zaken gelegen zijn (Rechtbank Zwolle-Lelystad) een voorlopige voorziening worden gevraagd. De verzoeker is griffierecht verschuldigd.